

The Millie Arbesfeld
Midreshet Yom Rishon

Sunday Morning Learning Program for Women

WWW.MIDRESHETYOMRISHON.ORG

*Spiritual
 Adrenaline: The
 Supernatural
 Powers of Pesach*

This week's shiur is being sponsored by the Dzik, Klapholz and Goldschmidt families to commemorate the 3rd Yahrzeit of Moshe ben Simcha Wincelberg and upcoming shloshim of Tzvia bat Avraham Matisayu Wincelberg

Ms. Leslie Ginsparg
 ב' ניסן תשס"ט • March 29, 2009

(1 שמות (י:א))

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה בְּאֶל פִּרְעֹה כִּי אֲנִי הִכְבַּדְתִּי אֶת לְבָבוֹ וְאֶת לֵב עֶבְדִּי לְמַעַן שְׂתִי אֶת תִּי אֱלֹהֵי בְּקִרְבּוֹ:

(2 רש"י (שם))

ויאמר ה' אל משה בא אל פרעה - והתרה בו

(3 רמב"ם – הל' תשובה (ו:ג))

ואפשר שיחטא אדם חטא גדול או חטאים רבים, עד שיתן הדין לפני דייני האמת, שיהא הפרעון מזה החוטא על חטאים אלו שעשה ברצונו ומדעתו, שמונעין ממנו התשובה ואין מניחין לו רשות לשוב מרשעו, כדי שימות ויאבד בחטאו שיעשה. הוא שהקב"ה אמר על ידי ישעיהו: "השמן לב העם הזה" וגו', וכן הוא אומר: "ויהיו מלעיבים במלאכי האלהים ובזוים דבריו ומתעתעים בבניאיו עד עלות חמת ה' בעמו עד לאין מרפא"; כלומר: חטאו ברצונם והרבו לפשוע, עד שנתחייבו למנוע מהן התשובה, שהיא המרפא. לפיכך כתוב בתורה: "ואני אחזק את לב פרעה" -- לפי שחטא מעצמו תחלה והרע לישראל הגרים בארצו, שנאמר: "הבה נתחכמה לו" -- נתן הדין למנוע התשובה ממנו עד שנפרע ממנו, לפיכך חזק הקב"ה את לבו. ולמה היה שולח לו ביד משה ואומר: שלח ועשה תשובה? וכבר אמר לו הקב"ה: אין אתה משלח, שנאמר: "ואתה ועבדיך ידעתי וגו' ואולם בעבור זאת העמדתך". כדי להודיע לבאי העולם, שבזמן שמונע הקב"ה התשובה לחוטא, אינו יכול לשוב, אלא ימות ברשעו שעשה בתחילה ברצונו. וכן סיחון, לפי עונות שהיו לו, נתחייב למנוע מן התשובה, שנאמר: "כי הקשה ה' אלהיך את רוחו ואמץ את לבבו". וכן הכנענים, לפי תועבותיהן מנע מהן התשובה, עד שעשו מלחמה עם ישראל, שנאמר: "כי מאת ה' היתה לחזק את לבם לקראת המלחמה עם ישראל למען החרימם". וכן ישראל בימי אליהו, לפי שהרבו לפשוע, מנע מאותן המרבים לפשוע תשובה, שנאמר: "ואתה הסבות את לבם אחורנית". כלומר: מנעת מהן התשובה. נמצאת אומר, שלא גזר האל על פרעה להרע לישראל, ולא על סיחון לחטוא בארצו, ולא על הכנענים להתעייב, ולא על ישראל לעבוד עכו"ם -- אלא כולן חטאו מעצמן, וכולן נתחייבו למנוע מהן התשובה.

(4 שמות (ב:ה))

וַתִּכְדּוּ בַת פִּרְעֹה לְרַחֵץ עַל הַיָּאֵר וַנַּעֲרָתֶיהָ הַלְכֹת עַל יַד הַיָּאֵר וַתִּכְרָא אֶת הַתִּבְיָה בְּתוֹךְ הַסּוּף וַתִּשְׁלַח אֶת אֶמְתָּהּ וַתִּקְטָהּ:

(5 רש"י (שם))

את אמתה - את שפחתה. ורבותינו דרשו לשון יד. אבל לפי דקדוק לשון הקודש היה לו להנקד אמתה מ"ם דגושה. והם דרשו את אמתה את ידה שנשתרבה אמתה אמות הרבה (סוטה שם).

(6 תלמוד בבלי – מס' סוטה (יב:))

ותשלח את אמתה ותקחה - ר' יהודה ור' נחמיה, חד אמר: ידה, וחד אמר: שפחתה. מ"ד ידה, דכתיב: אמתה; ומ"ד שפחתה, מדלא כתיב ידה. ולמ"ד שפחתה, הא אמרת: בא גבריא וחיבתן בקרקע! דשייר לה חדא, דלאו אורחא דבת מלכא למיקם לחודה. ולמאן דאמר ידה, ליכתוב ידה! הא קמ"ל, דאישתרבב אישתרבובי, דאמר מר: וכן אתה מוצא באמתה של בת פרעה; וכן אתה מוצא בשיני רשעים, דכתיב: +תהלים ג+ שני רשעים שברת, ואמר ריש לקיש: אל תיקרי שברת אלא שריבבתה.

(7 בראשית (כט:י))

וַיְהִי כַּאֲשֶׁר רָאָה יַעֲקֹב אֶת רְחֵל בַּת לָבָן אֶחָי אִמּוֹ וְאֶת צִיֹּן לָבָן אֶחָי אִמּוֹ וַיִּגַּשׁ יַעֲקֹב וַיִּגְדַּל אֶת הָאָבִוּ מֵעַל פִּי הַבָּאָר וַיִּשָּׂק אֶת צִיֹּן לָבָן אֶחָי אִמּוֹ:

(8 רש"י (שם))

(י) ויגש יעקב ויגל - כזה שמעביר את הפקק מעל פי צלוחית, להודיעך שכחו גדול:

(9 שמות (ט:ח))

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אַהֲרֹן קְחוּ לָכֶם מִלֵּא חֲפְנֵיכֶם פִּיחַ כַּבָּשָׁן וְזָרְקוּ מִשֶּׁה הַשְּׂמִימָה לְעֵינֵי פִרְעֹה:

(10 רש"י (שם)

(ח) מלא חפניכם - ילויני"ש בלעז [גלונים]:

פיח כבשן - דבר הנפח מן הגחלים עמומים הנשרפים בכבשן, ובלעז אולבי"ש [אפר]. פיח לשון הפחה, שהרוח מפיחן ומפריחן:

וזרקו משה - כל דבר הנזרק בכח אינו נזרק אלא ביד אחת. הרי נסים הרבה, אחד שהחזיק קומצו של משה מלא חפנים שלו ושל אהרן. ואחד שהלך האבק על כל ארץ מצרים:

(11 תלמוד בבלי – מס' סנהדרין (צ.))

שְׁלֵשָׁה מְלָכִים וְאַרְבָּעָה הֶדְיוּטוֹת אֵין לָהֶם חֶלֶק לְעוֹלָם הַבָּא. שְׁלֵשָׁה מְלָכִים, יִרְבָּעָם, אַחָאָב, וּמְנַשֶּׁה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, מְנַשֶּׁה יֵשׁ לוֹ חֶלֶק לְעוֹלָם הַבָּא, שְׁנַאָמַר (דברי הימים ב לג) וַיִּתְפַּלֵּל אֵלָיו וַיַּעֲתֶר לוֹ וַיִּשְׁמַע תְּחִנָּתוֹ וַיִּשְׁיבֵהוּ יְרוּשָׁלַיִם לְמַלְכוּתוֹ. אָמְרוּ לוֹ, לְמַלְכוּתוֹ הִשְׁיבוּ וְלֹא לַחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא הִשְׁיבוּ. אַרְבָּעָה הֶדְיוּטוֹת, בְּלָעָם, וְדוֹאָג, וְאַחִיתֶּיֶן, וְגִנְזוֹי.

(12 תלמוד בבלי – מס' סנהדרין (קג.))

אמר רבי יוחנן: כל האומר מנשה אין לו חלק לעולם הבא מרפה ידיהן של בעלי תשובה. דתני תנא קמיה דרבי יוחנן: מנשה עשה תשובה (לשליש) [שליש] ושלוש שנים, דכתיב, "בן שנים עשרה שנה מנשה במלכו וחמשים וחמש שנה מלך בירושלים... ויעש (הרע) [אשרה] כאשר עשה אחאב מלך ישראל." כמה מלך אחאב? עשרין ותרתין שנים. מנשה כמה מלך? חמשים וחמש. דל מינייהו עשרים ותרתין, פשו להו תלתין ותלת. אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי: מאי דכתיב, "וישמע אליו ויחתר לו." "ויעתר לו" מיבעי ליה! מלמד שעשה לו הקדוש ברוך הוא כמין מחתרת ברקיע כדי לקבלו בתשובה מפני מדת הדין.

(13 דברי הימים ב' (לג:יא-יג, יח, כ-כג))

וַיָּבֵא ה' עֲלֵיהֶם אֶת שְׂרֵי הַצָּבָא אֲשֶׁר לְמֶלֶךְ אֲשׁוּר וַיִּלְקְדוּ אֶת מְנַשֶּׁה בַּח חַיִּים וַיֹּאסְרֵהוּ בְּנַחֲשֹׁתַיִם וַיֹּלִיכֵהוּ בְּבִלְהָ: וְכַהֲצַר לוֹ חֲלָה אֶת פָּנָיו יָדָּ וְדָ אֶל הָיוּ וַיִּפְנַע מֵאֵד מִלְּפָנָיו אֵל הַיָּ אָב תִּיּוֹ וַיִּתְפַּלֵּל אֵלָיו וַיַּעֲתֶר לוֹ וַיִּשְׁמַע תְּחִנָּתוֹ וַיִּשְׁיבֵהוּ יְרוּשָׁלַיִם לְמַלְכוּתוֹ וַיִּדַע מְנַשֶּׁה כִּי יָדָּ הוּא הָאֵל הַיָּם... וַיִּתֵּר דְּבָרֵי מְנַשֶּׁה וַתְּפַלְתּוּ אֵל אֵל הָיוּ וְדָבָרֵי הַחַיִּים הַמְדַבְּרִים אֵלָיו בְּשֵׁם יָדָּ וְדָ אֵל הַיָּ יִשְׂרָאֵל הֵנָּם עַל דְּבָרֵי מְלָכֵי יִשְׂרָאֵל:...

וַיִּשְׁכַּב מְנַשֶּׁה עִם אָב תִּיּוֹ וַיִּקְבְּרֵהוּ בֵּיתוֹ וַיִּמְלֹךְ אָמוֹן בְּנוֹ תְּחִמָּי: בְּן עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה אָמוֹן בְּמַלְכוּתוֹ וּשְׁתַּיִם שָׁנִים מְלָךְ בִּירוּשָׁלַיִם וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינָיו יָדָּ וְדָ פֶּאֶשֶׁר עָשָׂה מְנַשֶּׁה אָבִיו וְלִכְלֹל הַפְּסִילִים אֲשֶׁר עָשָׂה מְנַשֶּׁה אָבִיו זָבַח אָמוֹן וַיַּעֲבֹדֵם וְלֹא נִכְנַע מִלְּפָנָיו יָדָּ וְדָ כִּהְפַנַּע מְנַשֶּׁה אָבִיו כִּי הוּא אָמוֹן הַרְבֵּה אֲשָׁמָה:

(14 תלמוד בבלי – מס' חגיגה (טו.))

תנו רבנן: מעשה באחר, שהיה רוכב על הסוס בשבת והיה רבי מאיר מהלך אחריו ללמוד תורה מפיו. אמר לו: מאיר חזור לאחריך שכבר שיערתי בעקבי סוסי; עד כאן תחום שבת. אמר ליה: אף אתה חזור בך. אמר ליה: ולא כבר אמרתי לך כבר שמעתי מאחורי הפרגוד -- 'שובו בנים שובבים חוץ מאחר'.

(15 דברים רבה (ב:יב))

שערי תפלה פעמים פתוחים פעמים נעולים אבל שערי תשובה לעולם פתוחים.